

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Tredie Brev til en højvelbaaren Herre. 1743

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 187. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801399280/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Tredie Brev til en højvelbaaren Herre

1743

De har jo altid rost mit Arbejde og støttet og opmuntret mig, saa jeg synes De er i Deres gode Ret til at være noget pikeret over at jeg har paataget mig det besværlige Arbejde som Kvæstor ved Universitetet uden at spørge Dem til Raads. Jeg plejer jo ellers at lade mig lede af Deres Raad. Denne Metamorfose, der har omskabt mig fra Videnskabsmand til Rentemester, forekommer Dem sikkert lige saa latterlig som den tidligere, der omskabte mig fra Korporal til Videnskabsmand. De spaar at jeg vil slaa helt op med Videnskaben og forlove mig med Pengevæsenet. Det var der ogsaa god Grund til at forestille sig,

for Digtergaven kan kun trives i
det Sind som ene rummer Poesi.

Jeg betragtede ogsaa mig selv som én der var deserteret fra Muserne; for jeg var nok klar over at vi Mennesker sjældent kan gaa helt ind for saa forskellige og indbyrdes modsatte Ting paa én Gang. Da jeg saa at det nye Job lagde saa stærkt Beslag paa mig at jeg ikke kunde faa Tid til mine gamle Beskæftigelser, prøvede jeg at faa andre til at skrive Digte ved at udsætte smaa Præmier. Jeg haabede at jeg paa denne Maade kunde formilde dem der uden videre paa Musernes Vegne anklagede mig for Desertation. Jeg mente dog at det var i Orden at jeg efter næsten fyre Aars varig og tro Tjeneste bad om min Afsked og blæste Retræte; naar man har tjent i Geledderne i saa mange Aar plejer man dog at blive hjemsendt med fuld Honnør og uden at blive beskyldt for Ugidelighed. Jeg tilslørede

DET TREDJE BREV

paa den Maade Forandringen i min Livsførelse, slog mig fra Bogen og gav mig til Bogholderiet i nogle Maaneder.

Jag bare din Natur paa Dør
med Lanse, Spyd og Stage;
det varer ikke længe før
den kommet er tilbage.

Jeg kunde nok trænge min gamle Lyst til Studeringer tilbage en Tid, men jeg kunde ikke helt undertrykke den. Gløderne laa endnu skjult under Asken og fik snart Ilden til at blusse op igen. Med andre Ord: jeg vendte tilbage til mit gamle Jeg, man kunde næsten sige: til min gamle Sindslidelse, for, som Digteren siger:

du hænger fast i Skrivekløens Spind;
den hærger som en Sygdom i dit Sind.

Det er jo lige saa svært at faa helt Bugt med denne Lidenskab som det er at afvænne en Brændevinsdranker. Derfor dyrker jeg nu skiftevis Merkur og Minerva, den første for at gøre min Pligt, den anden for at glæde mig selv. Og da mine Bøger sælger godt og samtidig anses for nyttige, regner jeg med at de begge ser i Naade til mig. Det jeg laver er jo paa en Maade til Gavn for dem begge.

Jeg arbejder aldrig mere intenst med mine Studeringer end i December og Juni Maaned, hvor Pengesager, Regnskaber, Underskrivning af Breve og de evindelige Retspektakler nok distraherer mig fra Studeringerne, men samtidig driver mig til dem. For ligesom opdæmmet Vand tordner frem med forstærket Kraft naar der bliver lukket op for Sluserne, virker Arbejde med noget helt modsat paa én Gang hæmmende og fremmende paa mit boglige Arbejde. Det kan man se af de Skrifter jeg har udarbejdet i min Kvæstortid, og som jeg skal give en Fortegnelse over i dette Brev.

I det forrige Brev lovede jeg en Kirkehistorie paa dansk. Af de Grunde jeg lige har nævnt havde jeg maattet afbryde dette Arbejde, men tog nu fat paa det igen, lagde